

Total No. of Printed Pages—5

3 SEM TDC HRM 1 (G)

2022

(December)

COMMERCE

(General)

Course : 301

(Human Resource Management)

Full Marks : 80

Pass Marks : 24

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. তলত দিয়া বিবৃতিসমূহ শুদ্ধ নে অশুদ্ধ কিখা : 1×8=8

State whether the following statements are
True or False :

(a) কৰ্ম আৱৰ্তমান হ'ল বাহ্যিক কৰ্মৰ প্ৰশিক্ষণ।

Job rotation is an off-the-job training
method.

(b) কৰ্ম সন্মুখকৰণে কৰ্ম প্ৰহীতাৰ কাৰ্যপটী আৰু দায়বদ্ধতাৰ
উল্লংঘন সম্প্ৰসাৰণৰ ভিতৰত সাধাৰি নয়।

Job enrichment involves vertical
expansion of functions and respon-
sibility of the jobholders.

P23/330

(Turn Over)

- (c) প্রতিষ্ঠিত কোম্পানীৰ নিযুক্তিৰ মূল উৎস হ'ল GATE নিযুক্তি।
The major source of recruitment for prestigious companies is GATE Recruitment.
- (d) এজন কৰ্মচাৰীৰ উচ্চ বৰ্গৰ কৰ্মৰ পদোন্নতি যানে হ'ল উৰ্দ্ধমুখী গতি আৰু পুনৰ্নিয়োগ বিটৌ কৰ্মৰ প্ৰতি দায়বদ্ধতা বৃদ্ধি হোৱাকে বুজাই।
Promotion means upward movement and reassignment of an employee to an increased responsibility in some higher grade of job.
- (e) সময় দৰ আৰু টুকুৰা দৰৰ বিশ্ৰাণটোক সময় মঞ্জুৰী পৰিকল্পনা বুলি জনা যায়।
A mixture of the time rate and piece rate plans is known as Time Wage Plan.
- (f) কৰ্ম বিশ্লেষণ যানে হ'ল উচিত কৰ্মপদ্ধতি সংগ্ৰহ।
Job analysis means a process of obtaining all pertinent job facts.
- (g) নিৰ্বাচন বুলিলে এটা কৰ্মৰ বাবে সম্ভাৰণাপূৰ্ণ কৰ্মচাৰী বিচাৰি পোৱা কাৰ্যটোকে বুজাই।
A process of searching for prospective employees for a job in the organization is called selection.

P23/330

(Continued)

- (h) ন্যায় মঞ্জুৰিৰ ধাৰণাটো হ'ল ক্ষুদ্ৰ মঞ্জুৰিতকৈ বেছি আৰু জীৱনকাল মঞ্জুৰিতকৈ কম।
The concept of fair wage assumes a wage which is more than minimum wage and less than living wage.
2. (a) মানৱসম্পদ পৰিচালনা যানে কি? মানৱসম্পদ পৰিচালনাৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ ব্যাখ্যা কৰা। 2+6+6=14
What is human resource management?
Explain the nature and scope of human resource management.
অথবা / Or
ভাৰতত মানৱসম্পদ পৰিচালনাৰ বিৱৰ্তন আৰু বিকাশৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা। 7+7=14
Discuss the evolution and development of human resource management in India.
3. (a) মানৱসম্পদ পৰিকল্পনা কি? মানৱসম্পদ পৰিকল্পনাৰ সৈতে জড়িত বিভিন্ন পদক্ষেপসমূহ আলোচনা কৰা। 4+10=14
What is human resource planning?
Discuss the various steps involved in human resource planning.
অথবা / Or
(b) কৰ্ম নক্সা যানে কি বুজা? এটা কৰ্মৰ নক্সা প্ৰস্তুত কৰোঁতে ল'বলগীয়া কাৰকসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। 4+10=14
What do you mean by job design?
Explain the factors to be considered before designing a job.

P23/330

(Turn Over)

(4)

4. (a) নিযুক্তিৰ সংজ্ঞা দিয়া। ভাৰতৰ উদ্যোগে নিযুক্তিৰ ক্ষেত্ৰত

লোৱা বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহ বৰ্ণনা কৰা। 4+10=14

Define recruitment. Explain the various methods of recruitment in the context of Indian industry.

অথবা / Or

(b) ভাৰতীয় সংগঠন এখনত প্ৰাৰম্ভিক প্ৰশিক্ষণ প্ৰক্ৰিয়াৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা। 14

Write a note on inductive training process in an Indian organization.

5. (a) কৰ্মচাৰী প্ৰশিক্ষণৰ উদ্দেশ্যসমূহ কি কি? আধুনিক উদ্যোগ এখনত কৰ্মচাৰী প্ৰশিক্ষণৰ আৱশ্যকতাৰ বিষয়ে বৰ্ণনা কৰা। 5+9=14

What are the objectives of employee training? Explain the need for employee training in a modern industry.

অথবা / Or

(b) এটা কৰ্মচাৰী যজুৰি আৰু বেতন প্ৰশাসনৰ নীতিসমূহ আলোচনা কৰা। 14

Discuss the principles to be followed for an effective wage and salary administration.

P23/330

(Continued)

(5)

6. তলত দিয়াসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা : 4x4=16

Write short notes on any four of the following :

(a) ব্যক্তিগত পৰিচালনা আৰু মানৱসম্পদ পৰিচালনাৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য

Difference between Personnel Management and Human Resource Management

(b) সংস্থাপন আৰু প্ৰাৰম্ভিক মাজত থকা পাৰ্থক্য
Difference between Placement and Induction

(c) কৰ্মবৃদ্ধি
Job Enlargement

(d) আভ্যন্তৰীণ প্ৰশিক্ষণ
On-the-job Training

(e) ব্যক্তিগত উন্নয়ন
Personnel Development

(f) শ্ৰমিক কল্যাণ সেৱা
Labour Welfare Services

***

P23—1000/330

3 SEM TDC HRM 1 (G)